

Dosarul nr. 2ra-293/2022
2-20074592-01-2ra-02032022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, I. Dutca, A. Malii)

Î N C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Elena Ciocan,
reprezentată de avocatul Alexei Croitor,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Ciocan
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea
prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 23 iunie 2020, Elena Ciocan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile intentate la
cererea de chemare în judecată depusă de Elena Ciocan împotriva Agenției
Proprietății Publice și SA „Unic” cu privire la dispunerea efectuării emisiei de
acțiuni ale Societății Comerciale „Unic” SA și eliberarea acțiunilor, repararea
prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 24 februarie 2017, a depus cerere de
chemare în judecată împotriva SA „Unic” și Agenția Proprietății Publice, solicitând
obligarea Agenției Proprietății Publice și Ministerului Economiei de a efectua emisia
acțiunilor a SA „Unic” și a elibera acțiuni solicitantei în număr 2678 cu valoarea de
304 000 de lei ce constituie 3,3% din costul SA „Unic”.

A indicat reclamanta, că prin încheierea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru
din 01 aprilie 2019, s-a declinat competența de la examinarea cauzei civile date în
favoarea unui judecător specializat în materie de contencios administrativ. Cauza
civilă s-a transmis pentru redistribuire aleatorie prin intermediul Programului
Integrat de Gestionare a Dosarelor unui judecător specializat în materie de
contencios administrativ.

A susținut că, prin încheierea președintelui Judecătoriai Chișinău din 01 aprilie

2019, s-a dispus redistribuirea cauzei civile date, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor unui judecător din cadrul sediului Râșcani, al Judecătorei Chișinău, specializat în materie de contencios administrativ, pentru examinare.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 29 octombrie 2019, s-a declinat competența judecătorului competent pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani de la examinarea cererii de chemare în judecată depusă de Ciocan Elena împotriva Agenției Proprietății Publice, „Unic” SA, intervenient accesoriu, SA „Rogob” cu privire la anularea dispoziției de transmitere a valorilor mobiliare.

Prin încheierea președintelui Judecătorei Chișinău din 08 noiembrie 2019, s-a dispus redistribuirea cauzei civile date, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor unui judecător din cadrul sediului Centru al Judecătorei Chișinău, specializat în materie civilă, pentru examinare. Cauza a fost repartizată în mod aleatoriu judecătorului Oleg Melniciuc.

A menționat reclamanta, că prin încheierea judecătorului Judecătorei Chișinău, sediul Centru, Oleg Melniciuc din 18 noiembrie 2019, a fost dispusă stabilirea ședinței de pregătire pentru dezbateri judiciare.

Ulterior, în legătură cu transferul judecătorului Oleg Melniciuc din completul specializat în materie civilă din cadrul Judecătorei Chișinău, sediului Centru, în completul specializat în materie de contencios administrativ al Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani, prin încheierea vicepreședintelui interimar al Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din 31 decembrie 2019, s-a dispus redistribuirea cauzei civile, aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor unui alt judecător pentru examinare.

A susținut reclamanta, că prin încheierea judecătorului Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 07 februarie 2020, s-a dispus remiterea dosarului civil președintelui Judecătorei Chișinău, pentru repartizare și transmitere spre examinare judecătorului competent.

La fel a făcut trimitere la faptul că prin încheierea vicepreședintelui Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 27 februarie 2020, s-a dispus corectarea repartizării și transmiterea cauzei civile, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului Eleonora Badan-Melnic pentru examinare.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 06 aprilie 2020, s-a transmis dosarul civil pentru soluționarea conflictului negativ de competență la Curtea de Apel Chișinău, fiind suspendată examinarea cauzei civile date.

A indicat reclamanta, că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 iunie 2020 s-a constatat competența Judecătorei Chișinău, sediul Centru la judecarea cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ciocan Elena împotriva Agenției Proprietății Publice și SA „Unic” cu privire la dispunerea efectuării emisiei de acțiuni ale SA „Unic” și eliberarea acțiunilor reclamantului.

A relevat, că în perioada de la depunerea cererii de chemare în judecată până în prezent (24 februarie 2017 - 17 iunie 2020) nu a început examinarea în fond a cauzei, fapt care atestă încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Ciocan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei, repararea

prejudiciului moral.

Prin decizia din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de către Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor și s-a menținut hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a menționat că, instanța de fond just a reținut că nu există temeiuri de a constata încălcarea judecării cauzei civile nominalizate în termeni rezonabili or, de către instanțele de judecată la examinarea cauzei, în care se invocă tergiversarea examinării, nu a fost admisă o tergiversare a examinării acesteia din partea instanței de judecată, ședințele de judecată au fost stabilite în termeni reduși, iar amânările ședințelor de judecată au survenit anume urmare a realizării drepturilor procesuale a părților, care au dus la amânarea examinării cauzei în repetate rânduri, fiind depuse 6 cereri de amânare din partea reprezentantului reclamantei (13.06.2017, 30.06.2017, 27.06.2018, 20.11.2018, 28.02.2019, 15.08.2019) și 4 cereri de amânare din partea părții pârte (16.01.2018, 22.03.2018, 06.09.2018, 30.09.2019), precum și cereri de recuzare înaintate de reprezentantul reclamantului.

Pe parcursul examinării cauzei, participanții s-au folosit de drepturile procedurale înaintând cereri, demersuri, contestând în instanța de apel încheierile emise de către instanțele de judecată, ședințele fiind fixate în termen rezonabil, ținând cont de sarcina fiecărui judecător.

Astfel, ținând cont de faptul că, cerința principală din acțiunea înaintată de către Elena Ciocan cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, a fost respinsă ca neîntemeiată, în mod subsecvent, instanța ierarhic inferioară corect a dispus respingerea și cerințelor accesorii cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, deoarece la caz prejudiciul moral se repară doar în cazul în care se constată încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei, în timp ce la caz nu a fost constatată încălcarea termenului rezonabil de examinare a cauzei.

Instanța de fond just a concluzionat că argumentele reprezentantului apelantei expuse în cererea de chemare în judecată nu pot servi drept temei de admitere a acțiunii, iar alte argumente pertinente de către apelantă nu au fost prezentate or, potrivit art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Instanța de apel a notat că, nu se evidențiază aspecte de comportament a instanței de judecată care să ducă la tergiversarea examinării or, ședința de judecată din 26 iunie 2017 a fost amânată, pe motiv că judecătorul se afla în concediu medical, perioada cuprinsă 17 martie 2020 - 15 mai 2020 este marcată prin starea de urgență, instituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, iar perioada 27 aprilie 2020 - 17 iunie 2020, judecătorului în procedură căruia se află spre examinare cauza sus-vizată, i-au expirat împluternicirile, conferite prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 1606 din 15 iunie 2016 privind numirea în funcție a unor judecători, prin urmare ședințele de judecată nominalizate nu au avut loc din motive întemeiate.

La 11 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice și prin intermediul Secției Documentare procesuală a Cauzelor civile din cadrul Curții Supreme de Justiție, Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea

hotărîrilor judecătorești, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu hotărîrile instanțelor ierarhic inferioare și a menționat că contrar prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, instanța nu a luat în considerare aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice ale reclamantei, durata cauzării cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și anume dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei cu restabilirea drepturilor încălcate, nivelul (gradul) suportării de către reclamant a suferințelor psihice sau fizice generate în urma tergiversării judecării cauzei, felul vinovăției persoanelor cu funcții de răspundere, care în mod intenționat au tergiversat examinarea cauzei.

A menționat că un alt motiv de casare a hotărîrii instanței de fond este faptul nerespectării procedurii de mediere judiciară conform art. 182² din Codul de procedură civilă.

La 02 martie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs depusă de către Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 140).

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 20 octombrie 2021.

La data de 09 februarie 2022 a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 128).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 11 februarie 2022, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de către Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Elena Ciocan, reprezentată de avocatul Alexei Croitor.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh